

שבועות - חג מתן תורה בארץ ישראל

הרב יהודה איצקוביץ'

השאלה היא כיצד מתחבר מה שאנו חוגגים ושמחים על מתן תורה, אל היום שנצטוונו בתורה לחוג את ביכורי קציר חיטים (או את שבועות קציר השעורים).

ויש להקדים דברי הגר"ל מינצברג שעיקר חג הביכורים הוא חג על מתנת ארץ ישראל, כמבואר בפרשת מקרא ביכורים.

ועפ"ז יש ליישב שארץ ישראל והתורה לא רק שחלילה אינם ב' דברים סותרים זה לזה, או כצרות זו לזו, ההפך הגמור הוא הנכון, כי באמת ענין אחד ומגמה אחת להם. שהתורה ניתנה כדי לקיימה בארץ וכמאמר הכתוב אלה המצוות והחוקים אשר ציוה ה' לעשות בארץ אשר נשבע וגו' וארץ ישראל ניתנה בשביל שבה יקיימו את התורה וכמאמר הכתוב ויתן להם ארצות גויים ועמל לאומים בעבור ישמרו תורותיו ומצוותיו ינצרו וכמבואר פעמים רבות בתורה בקללות וכדו'.

ואי"ז תנאי צדדי שהתורה צריכה להתקיים בארץ וישיבתנו בארץ תלויה בקיום המצוות, אלא שכל ענין התורה הוא שדבר ד' מתקיים בעולם הגשמי ובזה מתגלה כבוד ד' ולתכלית זו נבחר עם ישראל ולתכלית זו נבחרה ארץ ישראל שבה יקיימו עמו בחירו את תורתו.

וממילא כשציוותה התורה שנחגוג את הקציר ונביא לו ביכורים המכוון בזה הוא לחגוג את בחירתנו להיות עמו המקיים דברו והתבואה הגודלת המאפשרת את קיומנו בארץ היא המימוש של כל העניינים הנשגבים, ולכן אין זה סתירה שנחגוג עם התורה את אותו ענין בדיוק.

ויש להדגיש שהתפיסה המוטעית בעוונותינו כאילו התורה וארץ ישראל הם סותרים זה לזה, משום שהתורה נתפסת כדבר מדי רוחני וארץ ישראל נתפסת כדבר מדי גשמי, ושניהם טעות. אין התורה רק ענין שכלי לפלפל בו, זה אולי תורה של מלאכי השרת, אך התורה שנתנה לישראל היא בשביל להתקיים בארץ, וכן ארץ ישראל אינה סתם מקום לפתור את מצוקת הדיור של היהודים אלא עניינה הוא שבה צריכים להתקיים משפטי התורה.

[וטעות זו היא מחמת הגלות וכד' חז"ל שבזמן התהו 'זיוניהון לא אשתכחו וארעא אתבטלת', וע"כ התורה עלתה לשמים ולא נתנה חיים לבני המלכים והארץ ירדה לקליפות].

ותוספת טעות נגרמה בזה ע"י חלק מהציונים הקדמונים אלו שלא הייתה דעת חכמים נוחה מהם, היות והעמידו את ארץ ישראל כמקום גשמי אשר אין לו שייכות עם תכלית הבריאה לגילוי כבודו על עמו. ויש לציין בכאב שדווקא הנקראים 'קנאים' קיבלו את לשונם הרעה על הארץ שהיא סתירה לתורה, אלא שבניגוד לחילונים שהעדיפו את הארץ הם העדיפו את התורה אבל יסוד הטעות של שניהם שווה שניתקו את הארץ מהשמים ואת השמים מהארץ.

ובזמננו בנין עולם התורה נעשה יותר ע"י הציבור החרדי שלעיתים יש בו ביטויים של ניתוק מהארץ ובנין הארץ נעשה ע"י הציבור הדל"י שלעיתים יש בו ביטויים של ניתוק מהתורה. ובוודאי כשמגמת שניהם תהיה לתכלית האמיתית שהשכינה תשוב לציון ישתפו פעולה ויצליחו. [ואולי משמים סיבבו את הניתוק הזה כדי שכל צד יבנה את חלקו בשלמות].

וכבר כתבו כמה מחכמי קדושת ציון שמצבנו היום הוא כמו ספירת העומר, שיצאנו ממצרים ומשעבוד הגליות ואפי' קבלנו את ארץ ישראל בבחינת מאכל בהמה (ולכן חלו הנצחונות בזמן הספירה), ותכליתנו להגיע לשבועות, ולפי מה שנתבאר השלב הבא של ההתקדמות הוא ענין זה שלומדי התורה יכירו במעלת קיום התורה בארץ ישראל ואז המשפט בארץ יהיה לפי התורה, שזהו חיבור ארץ ישראל והתורה. ואז התורה תהיה מושלמת יותר וארץ ישראל תביא לנו מאכל אדם. ואח"כ יבנה המקדש ונוכה להשראת השכינה, הלוואי ונוכה לראות כמה שיותר מהר.